

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
NA LATA 2007-2013

SYSTEM OCENY PROJEKTÓW
W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO – POMORSKIEGO
NA LATA 2007-2013

Wersja nr 21
Toruń, listopad 2014



PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Mój region w Europie

Dokument przygotowany
w Departamencie Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. System wyboru i oceny projektów	4
2.1. Tryb indywidualny	5
2.2. Tryb konkursowy	6
2.3 Etapy oceny.....	7
2.3.1. Ocena formalna	7
2.3.2. Ocena merytoryczna	9
2.3.3. Lista rezerwowa	13
2.3.4. Procedura odwoławcza	14
3. Załączniki.....	18
Aneks nr 1	18

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 60 rozporządzenia Rady (WE) Nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999¹ instytucja zarządzająca programem operacyjnym odpowiada za zapewnienie, że operacje wybierane do finansowania są zgodne z kryteriami mającymi zastosowanie do programu operacyjnego oraz, że spełniają one mające zastosowanie zasady unijne i krajowe przez cały okres ich realizacji. Z kolei art. 65 przedmiotowego rozporządzenia precyzuje termin i formę przyjęcia kryteriów oceny projektów. Komitet monitorujący program operacyjny analizuje i zatwierdza kryteria wyboru finansowanych operacji w terminie sześciu miesięcy od zatwierdzenia programu operacyjnego i zatwierdza wszelkie zmiany tych kryteriów zgodnie z potrzebami programowania. W przypadku kryteriów oceny projektów mających zastosowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 kryteria zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 w terminie, tj. do dnia 10 kwietnia 2008 r.

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju² (dalej ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) w celu zapewnienia rzetelnej i bezstronnej oceny projektów w procesie wyboru projektów do dofinansowania mogą uczestniczyć eksperci posiadający specjalistyczną wiedzę lub umiejętności z poszczególnych dziedzin objętych programem operacyjnym. Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego wydał tzw. wytyczne, w których zawarte zostały regulacje dotyczące m.in. oceny projektów, są to przede wszystkim:

- Wytyczne w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych³,
- Wytyczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r.⁴,
- Wytyczne w zakresie korzystania z pomocy technicznej⁵.

Nadto regulacje dotyczące m.in. oceny projektów zawarte zostały również w:

- Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych⁶,
- Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie warunków gromadzenia i przetwarzania danych w formie elektronicznej⁷.

2. System wyboru i oceny projektów

Na system wyboru i oceny projektów składają się tzw. „Kryteria oceny projektów” oraz niniejszy dokument, opisujący zasady wyboru wniosków o dofinansowanie projektu.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 projekty mogą być wybierane do dofinansowania zgodnie z trybami indywidualnym

¹ Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r. z późn. zm.

² Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.

³ MRR/H/12(2)09/2008 z dnia 9 września 2008 r.

⁴ MRR/H/23(3)04/2011 z dnia 12 kwietnia 2011 r.

⁵ MRR/H/5(7)01/2013 z dnia 9 stycznia 2013 r.

⁶ MRR/H/7(7)12/2011 z dnia 21 grudnia 2011 r.

⁷ MRR/H/17(2)02/2010 z dnia 9 lutego 2010 r.

i konkursowym. Tryb konkursowy przewiduje formę konkursów zamkniętych (z tzw. preselekcją lub bez preselekcji) i otwartych. Przewidywane dla poszczególnych działań tryby wyboru projektów zostały określone w Szczegółowym opisie osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (dalej: Uszczegółowienie RPO).

Po przedłożeniu dokumentacji projektowej (wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami) dokonywana jest **ocena formalna** wniosku o dofinansowanie projektu. Ocena formalna jest oceną „tak - nie” (tzw. oceną zero jedynkową z wyłączeniem etapu tzw. oceny wstępnej, jeśli dotyczy), co oznacza, że niespełnienie jednego z kryteriów powoduje jego odrzucenie. Oceny formalnej dokonują pracownicy Departamentu Wdrażania RPO⁸ Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu (dalej: Departament Wdrażania RPO) zgodnie z kryteriami określonymi przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego (dalej: Instytucja Zarządzająca RPO) i zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego (dalej: Komitet Monitorujący RPO). Ocena prowadzona jest zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”.

Oceny merytoryczne projektów dokonuje Zespół Oceniający, którego prace reguluje Regulamin Pracy przyjęty uchwałą nr 12/109/2008 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Pracy Komisji Konkursowej do oceny merytorycznej projektów zgłoszonych do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (z późn. zm.). Przedmiotowa regulacja obejmuje: *Regulamin Pracy* i *Tryb wyboru kandydatów do Zespołów Oceniających*. Odrębną uchwałą⁹ przyjęte zostały zasady wynagradzania członków Zespołów Oceniających.

2.1. Tryb indywidualny

Instytucja Zarządzająca RPO, została zobowiązana przez Ministra Rozwoju Regionalnego do sporządzenia indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych, tj. projektów o strategicznym znaczeniu dla realizacji RPO WK-P na lata 2007-2013. Mając powyższe na uwadze Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przeprowadził procedurę wyłonienia projektów kluczowych i w dniu 22 lutego 2008 r. zatwierdził *Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013*¹⁰. Na potrzeby RPO WK-P na lata 2007-2013 zasady umieszczania projektów w Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych zostały uszczegółowione w dokumencie pt. *Zasady wyboru projektów kluczowych w ramach Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013*¹¹.

⁸ Instytucja Zarządzająca RPO zastrzega sobie możliwość zatrudnienia osób spoza Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu w formie umowy zlecenie do oceny formalnej (w zakresie każdej z grup kryteriów).

⁹ Uchwała Nr 16/173/08 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 28 lutego 2008 r. w sprawie ustalenia sposobu wynagradzania asesorów za wykonaną pracę polegającą na ocenie merytorycznej projektów zgłoszonych do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 z późn. zm.

¹⁰ Uchwała Nr 14/144/08 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 22 lutego 2008 r. w sprawie przyjęcia Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 z późn. zm.

¹¹ Uchwała Nr 75/962/07 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie zatwierdzenia projektu dokumentu pod nazwą „Zasady wyboru projektów kluczowych w ramach Indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013” z późn. zm.

Umieszczenie projektu w Wykazie, jako projektu podstawowego jest warunkową deklaracją jego realizacji i związane jest z zarezerwowaniem środków finansowych w ramach budżetu Programu na jego realizację. Instytucja Zarządzająca RPO podpisuje wraz z beneficjentem pre-umowę określającą prawa i obowiązki stron w zakresie przygotowania projektu do realizacji. Na podstawie Wytocznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych Instytucja Zarządzająca RPO przygotowała dokument pn. *Zasady podpisywania pre-umów*¹². W przypadku projektów własnych Samorządu Województwa odpowiednikiem pre-umowy jest decyzja Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Wnioskodawca realizujący projekt kluczowy przedkłada do Departamentu Wdrażania RPO wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami w terminie określonym w pre-umowie. Wniosek ten podlega ocenie zgodnie z etapami oceny opisanymi w punkcie 2.3 *Etapy oceny*. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca RPO może w drodze uchwały Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego wyłączyć z oceny formalnej na czas określony niektóre kryteria dla projektu kluczowego. Jednakże przeprowadzenie oceny formalnej w ramach czasowo wyłączonych kryteriów musi nastąpić przed przekazaniem środków finansowych na rzecz beneficjenta projektu kluczowego.

Warunkiem uzyskania dofinansowania dla projektu kluczowego jest otrzymanie przez projekt co najmniej minimalnych wartości ocen w ramach kryteriów wskazanych przez Komitet Monitorujący RPO dla danego działania, jako stanowiących o jakości projektu.

2.2. Tryb konkursowy

Tryb konkursowy w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013 prowadzony może być z tzw. preselekcją lub bez preselekcji. Tryb konkursowy przewiduje formę konkursów zamkniętych i otwartych.

Tryb składania wniosków o dofinansowanie projektu w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013 określa cel i zakres konkursu, zasady jego organizacji, warunki uczestnictwa, kryteria i sposób oceny projektów, termin, a także pozostałe informacje niezbędne podczas przygotowania dokumentacji projektowej. W *Trybie składania wniosków o dofinansowanie projektu*, Instytucja Zarządzająca RPO informuje czy dany konkurs jest konkursem zamkniętym czy otwartym oraz czy konkurs będzie prowadzony z zastosowaniem tzw. preselekcji. Instytucja Zarządzająca RPO zastrzega sobie prawo do odwołania konkursu w szczególnie uzasadnionych przypadkach¹³. Odwołanie ogłoszonego konkursu następuje najpóźniej na 30 dni przed planowanym naborem wniosków o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu. Jednocześnie Instytucja Zarządzająca RPO zobowiązuje się do ponownego ogłoszenia konkursu w terminie nieprzekraczającym 60 dni roboczych od daty odwołania konkursu. Najpóźniej do końca stycznia każdego roku kalendarzowego Instytucja Zarządzająca RPO ogłasza harmonogram konkursów, które planuje ogłosić w danym roku.

Instytucja Zarządzająca RPO podaje również przybliżone informacje odnośnie planowanych konkursów przynajmniej na następny rok. Informacje o konkursach zamieszczane są na stronie www.mojregion.eu. Przyjmowanie wniosków o dofinansowanie projektu następuje w terminie określonym w ogłoszeniu o naborze wniosków o dofinansowanie projektu i rozpoczyna się nie wcześniej niż po upływie 30 dni kalendarzowych od dnia ogłoszenia konkursu. Nabór wniosków o dofinansowanie zarówno w przypadku konkursów otwartych jak i zamkniętych następuje wyłączenie w godzinach pracy urzędu.

W przypadku konkursów otwartych w ramach, których nabór prowadzony jest w sposób ciągły do osiągnięcia określonej procentowo alokacji środków finansowych przeznaczonych na dany konkurs lub do zamknięcia konkursu odpowiednią decyzją Instytucji Zarządzającej RPO, przyjmowanie wniosków

¹² Uchwała Nr 16/172/08 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 28 lutego 2008 r. w sprawie przyjęcia Wytocznych do procedury podpisywania pre-umów w ramach Indywidualnych Projektów Kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 z późn. zm.

¹³ Instytucja Zarządzająca RPO w ciągu 3 dni roboczych od dnia podjęcia decyzji o odwołaniu konkursu, zamieści powyższą informację na stronie internetowej www.mojregion.eu w zakładce dotyczącej ogłoszeń o konkursach oraz w prasie regionalnej.

o dofinansowanie projektu kończy się w dniu roboczym, w którym Instytucja Zarządzająca RPO zamyka nabór wniosków o dofinansowanie projektu. Ocena złożonych dokumentacji projektowych odbywać się będzie sukcesywnie do momentu, w którym wnioskowana wartość dofinansowania poprawnych formalnie i merytorycznie projektów wyczerpie alokację środków finansowych przeznaczonych na dany konkurs.

Wnioskodawca może w każdym momencie trwania konkursu wycofać zgłoszony projekt. Informacja w tej sprawie powinna zostać przekazana na piśmie do Instytucji Zarządzającej RPO (Departamentu Wdrażania RPO), która pisemnie potwierdza wycofanie projektu.

2.3 Etapy oceny

2.3.1. Ocena formalna

Preselekcja. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca RPO może w drodze uchwały Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego wprowadzić preselekcję w ramach danego konkursu. Dokumenty wymagane na etapie preselekcji określone zostaną każdorazowo w drodze stosownej uchwały Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Jeśli konkurs prowadzony jest z zastosowaniem preselekcji oznacza to, że w pierwszym etapie oceny złożonej dokumentacji projektowej przeprowadzana jest ocena kwalifikowalności projektu i wnioskodawcy. Kryteria w oparciu, o które przeprowadzona zostanie ocena złożonej dokumentacji projektowej na etapie preselekcji zostaną wskazane przez Instytucję Zarządzającą RPO każdorazowo w drodze stosownej uchwały spośród kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO dla danego działania. Oceny tej dokonują pracownicy Departamentu Wdrażania RPO lub pracownicy innych departamentów w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub jednostek podległych lub zespół ekspertów powołany stosowną uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego przy pomocy listy sporządzonej na podstawie kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO.

Na etapie preselekcji Instytucja Zarządzająca RPO dopuszcza możliwość uzupełnienia/poprawy błędów stwierdzonych w dokumentacji projektowej przedłożonej na etapie preselekcji. Jeżeli zachodzi konieczność uzupełnienia/poprawy wnioskodawca wzywany jest pisemnie do uzupełnienia/poprawy dokumentacji projektowej przedłożonej na etapie preselekcji. Wezwanie określa, jakie kryteria preselekcyjne nie zostały spełnione oraz sposób poprawy ww. dokumentacji. W przypadku niedokonania uzupełnienia/poprawy w wyznaczonym przez Instytucję Zarządzającą RPO terminie 5 dni roboczych, wniosek preselekcyjny podlega odrzuceniu. Ponowne wezwanie do uzupełnienia/poprawy nie jest dopuszczalne. Po tej ocenie wnioskodawca zostaje pisemnie poinformowany o wyniku oceny. Wnioskodawcy, którzy zostali ocenieni, jako spełniający kryteria¹⁴ na etapie preselekcji są zapraszani do złożenia pełnej dokumentacji projektowej w celu poddania danego projektu właściwej ocenie formalnej i merytorycznej. W przypadku zastosowania na etapie preselekcji kryteriów z grupy kryteriów merytorycznych spełnienie, których oznacza uzyskanie tzw. minimalnej jakości, możliwe jest wprowadzenie rankingu po ocenie preselekcyjnej. Wówczas zaproszeni do złożenia pełnej dokumentacji projektowej zostają Wnioskodawcy, którzy uzyskali najwyższą liczbę punktów z grupy kryteriów merytorycznych oraz których wnioskowana wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WK-P nie przekracza określonego każdorazowo przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dokumentacji konkursowej procentowego poziomu dostępnej

¹⁴ W zależności od wskazanych przez Instytucję Zarządzającą RPO kryteriów na podstawie, których przeprowadzona zostanie ocena złożonej dokumentacji projektowej na etapie preselekcji (kryteria z grupy kryteriów formalnych lub z grupy kryteriów merytorycznych) spełnienie kryterium oznacza spełnienie kryteriów zero jedynkowych (ocena Tak – Nie) lub uzyskanie tzw. minimalnej jakości.

w ramach danego konkursu alokacji środków finansowych (pozostałe projekty stanowiąc będą listę rezerwową projektów z etapu oceny preselekcyjnej i zostaną zaproszone do złożenia pełnej dokumentacji projektowej według kolejności na liście rezerwowej w przypadku, gdy uwolniona zostanie alokacja środków finansowych przeznaczonych na dany konkurs z uwagi na odrzucenie projektu, który w pierwszej kolejności został zaproszony do złożenia pełnej dokumentacji projektowej na dalszych etapach oceny). Uzyskanie pozytywnego wyniku na etapie preselekcji nie gwarantuje pozytywnej oceny wniosku o dofinansowanie projektu na dalszych etapach oceny.

Instytucja Zarządzająca RPO odpowiada za przyjmowanie i ocenę wniosków o dofinansowanie projektu, przeprowadza ocenę formalną wniosków o dofinansowanie projektu. Ocena dokonywana jest przy pomocy kryteriów oceny wstępnej, (jeżeli dotyczy) oraz kryteriów formalnych (grupa A) zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO.

Ocena wstępna polega na sprawdzeniu opracowanej przez wnioskodawcę dokumentacji projektowej pod kątem zweryfikowania, które projekty w największym stopniu spełniają wybrane kryteria oceny merytorycznej oraz kryteria dopuszczające oceny formalnej. Ocena wstępna dokonywana jest w terminie maksymalnie 15 dni roboczych, przez co najmniej dwóch pracowników Departamentu Wdrażania RPO¹⁵ przy pomocy listy sporządzonej na podstawie kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO. Instytucja Zarządzająca RPO może podjąć decyzję o zastosowaniu dokumentu pn. *Formularz informacji niezbędnych do dokonania oceny wstępnej projektu* w ramach danego konkursu. Zasady oraz tryb przeprowadzania oceny wstępnej każdorazowo zostaną szczegółowo określone we właściwym dla danego konkursu Trybie składania wniosków o dofinansowanie projektu. Na etapie oceny wstępnej dopuszczalna jest jednokrotna poprawa błędów wskazanych w piśmie Departamentu Wdrażania RPO. Jeżeli zachodzi konieczność poprawy błędów wnioskodawca zwany jest pisemnie do poprawy/uzupełnienia dokumentacji projektowej. W przypadku niedokonania uzupełnienia/poprawy błędów w wyznaczonym przez Instytucję Zarządzającą RPO terminie 5 dni roboczych, od dnia otrzymania pisma z uwagami, wniosek o dofinansowanie projektu zostanie odrzucony na etapie oceny wstępnej. Ocena wstępna przeprowadzona będzie każdorazowo, gdy łączna suma wnioskowanego dofinansowania w danym konkursie przekroczy trzykrotność alokacji przeznaczonej na dany konkurs. Z projektów, które spełnią wszystkie kryteria oceny wstępnej tworzona jest lista rankingowa projektów. Projekty, które uzyskały największą liczbę punktów i których dofinansowanie na łączną kwotę stanowi maksymalnie 130% alokacji przeznaczonej na dany konkurs, kierowane są do kolejnego etapu oceny, czyli do oceny formalnej. Pozostałe projekty stanowiąc będą listę rezerwową projektów.

Ocena formalna polega na sprawdzeniu na podstawie kryteriów formalnych dla danego działania poprawności złożonego wniosku o dofinansowanie projektu oraz jego kompletności (wraz z załącznikami), a także na sprawdzeniu zgodności złożonego wniosku o dofinansowanie projektu z opisem działania i wymogami formalnymi wynikającymi z odpowiednich przepisów.

Kryteria formalne na karcie oceny formalnej podzielone są na: **(A I) podstawowe kryteria formalne – dopuszczające**, **(A II) szczegółowe kryteria dotyczące poszczególnych działań**, **(A III) podstawowe kryteria formalne** oraz **(B) szczegółowe kryteria dotyczące projektów kluczowych** i **(C) ocena w zakresie oddziaływania na środowisko**. Kryteria **A I** dotyczą kwestii, które nie mogą zostać poprawione przez wnioskodawcę, będą to m.in. termin złożenia wniosku o dofinansowanie projektu, typ beneficjenta, wartość całkowita projektu. Weryfikacja negatywna w zakresie któregośkolwiek z kryteriów z grupy **A I** skutkuje odrzuceniem wniosku o dofinansowanie projektu. W przypadku pozytywnej odpowiedzi na wszystkie pytania (spełnienie kryteriów z grupy **A I**) wniosek zostaje przekazany do oceny przy zastosowaniu kryteriów **A II**. Kryteria z grupy **A II**, **A III**, **B** i **C** stanowią zbiór kryteriów formalnych w stosunku, do których może wystąpić jednokrotna poprawa błędów. Kryteria z grupy **C** dotyczą kryteriów środowiskowych i podlegają ocenie przy udziale Pełnomocnika Zarządu ds. zrównoważonego rozwoju.

¹⁵ Instytucja Zarządzająca RPO zastrzega sobie możliwość zatrudnienia osób spoza Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu w formie umowy zlecenie do oceny formalnej (w zakresie każdej z grup kryteriów).

Ocena przeprowadzona w oparciu o podstawowe kryteria formalne – dopuszczające przeprowadzana jest w sposób całościowy. W przypadku niespełnienia przez projekt podstawowych kryteriów formalnych dopuszczających, których poprawa jest niemożliwa, wniosek o dofinansowanie projektu zostaje odrzucony bez oceny pozostałych kryteriów formalnych.

Ocena formalna dokonywana jest przez co najmniej dwóch pracowników Departamentu Wdrażania RPO przy pomocy listy sporządzonej na podstawie kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO. Jeżeli zachodzi konieczność poprawy błędu wnioskodawca wzywany jest pisemnie do poprawy/uzupełnienia wniosku o dofinansowanie projektu. Wezwanie określa, jakie kryteria nie zostały spełnione oraz sposób poprawy wniosku o dofinansowanie projektu (wraz z załącznikami, jeśli dotyczy). W przypadku niedokonania uzupełnienia/poprawy w wyznaczonym przez Instytucję Zarządzającą RPO terminie 8 dni roboczych, wniosek podlega odrzuceniu. Ponowne wezwanie do poprawy wniosku nie jest dopuszczalne. Jeżeli ponownie po poprawie/uzupełnieniu projektu chociażby jedno kryterium formalne nie jest spełnione projekt jest ostatecznie odrzucany.

Projekt, dla którego spełnione są wszystkie kryteria formalne, podlega rejestracji w systemie informatycznym (projektowi zostaje nadany numer zgodnie z zasadami jednolitej identyfikacji dokumentów w KSI (SIMIK 07-13)), a następnie kierowany jest do następnego etapu oceny, czyli do oceny merytorycznej.

2.3.2. Ocena merytoryczna

Poprzez pojęcie oceny merytorycznej rozumie się sprawdzenie opracowanej przez wnioskodawcę dokumentacji projektowej pod kątem stopnia spełniania kryteriów oceny projektów. Wynikiem oceny merytorycznej jest, w przypadku trybu konkursowego, uszeregowanie wniosków w kolejności uwzględniającej stopień spełniania kryteriów oceny projektów (stopień spełnienia kryteriów oceniany jest poprzez zastosowanie odpowiedniej metodologii). W przypadku projektów indywidualnych wynikiem oceny jest określenie poziomu wypełniania kryteriów.

W ramach oceny merytorycznej oceniane będą: dopuszczalność merytoryczno-techniczna projektu, jakość projektu oraz wpływ założonych rezultatów projektu na osiągnięcie celów RPO WK-P. Kryteria w tym obszarze oceny podlegają ocenie „tak-nie” i punktacyjnej.

Na etapie oceny merytorycznej dopuszcza się jednokrotną poprawę błędów we wniosku o dofinansowanie projektu (wraz z załącznikami, jeśli dotyczy) z zamkniętego katalogu błędów wskazanych przez eksperta dokonującego oceny. W przypadku, gdy wnioskodawca nie dokona uzupełnienia/poprawy błędów w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania pisma z uwagami, ocena merytoryczna przeprowadzona zostanie na podstawie złożonej dotychczas, dostępnej dla eksperta dokumentacji projektowej. Nadto w przypadku wystąpienia na etapie oceny merytorycznej drobnych uchybień technicznych (np.: niepoprawnie zszyty/bindowany wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami, strony ułożone w nieodpowiedniej kolejności, omyłki pisarskie) wnioskodawca ma możliwość poprawy powyższych uchybień technicznych.

Do zamkniętego katalogu błędów zalicza się: błędy rachunkowe, błędy w analizie finansowej, które nie skutkują znaczącą zmianą założeń finansowych będących podstawą prezentowanego planu finansowego, brak wyliczeń oraz niespójności w tabelach finansowych w Biznes Planie lub Studium Wykonalności (dotyczy okresu historycznego, bieżącego, okresu realizacji projektu oraz okresu trwałości projektu); przeniesienie nieuzasadnionych kosztów kwalifikowanych do kosztów niekwalifikowalnych do wysokości 10% ich wartości, z zachowaniem linii demarkacyjnej wewnętrznej i zewnętrznej oraz bez zmiany przedmiotu projektu; uzupełnienie uzasadnienia realizacji polityk horyzontalnych; uzupełnienie części opisowej C.1 oraz odpowiednich sekcji w Biznes Planie lub Studium Wykonalności opisu

przedmiotu projektu na pisemną prośbę eksperta celem doprecyzowania merytorycznych zagadnień; uzupełnienie wskaźników produktu i rezultatu w całym wymaganym okresie trwałości projektu.

Po dokonaniu zmian wniosek o dofinansowanie projektu skierowany zostanie do eksperta dokonującego oceny w celu weryfikacji poprawności dokonanych zmian we wniosku o dofinansowanie projektu (wraz z załącznikami, jeśli dotyczy). W przypadku stwierdzenia przez eksperta przeprowadzającego ocenę merytoryczną zaistnienia błędu formalnego w dokumentacji projektowej, przedmiotowa dokumentacja przekazywana jest do oceny formalnej celem weryfikacji poprawności formalnej dokumentacji projektowej uzupełnianej/poprawianej na etapie oceny merytorycznej z zamkniętego katalogu błędów. W przypadku stwierdzenia błędów formalnych w dokumentacji projektowej wniosek do dofinansowanie projektu zostaje ostatecznie odrzucony.

W przypadku braku danych niezbędnych do wyliczenia odpowiednich wskaźników, (o których mowa w kryteriach oceny projektów dla danego działania/konkursu), potrzebnych do dokonania pełnej oceny we wszystkich kryteriach przez ekspertów, na każdym etapie oceny (z zachowaniem zasad określonych jak wyżej) Departament Wdrażania RPO występuje do wnioskodawcy o uzyskanie niezbędnych danych potrzebnych do dokonania pełnej oceny we wszystkich kryteriach. W przypadku, gdy wnioskodawca nie przedstawi przedmiotowych danych w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania pisma z prośbą o ich podanie, ocena merytoryczna przeprowadzona zostanie na podstawie złożonej dotychczas, dostępnej dla eksperta dokumentacji projektowej.

Ocenę merytoryczną przeprowadza Zespół Oceniający. Ocena merytoryczna składa się z następujących elementów:

B.1 kryteria merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu – ocena „tak-nie” (tzw. kryteria dostępne),

B.2 kryteria oceny jakości projektu – ocena punktowa,

B.3 kryteria oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiągnięcie założonych w RPO WK-P celów – ocena punktowa.

Zespół Oceniający tworzą członkowie z dwóch odrębnych list, tj. ekspert z obszaru tematycznego dotyczącego wniosku – pracownik Urzędu Marszałkowskiego lub jednostki podległej oraz ekspert ds. oceny finansowo-ekonomicznej (w uzasadnionych przypadkach w skład Zespołu Oceniającego wchodzi eksperci z tych samych list; ocenę wniosków złożonych przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzają eksperci ds. oceny finansowo-ekonomicznej), zatwierdzanych przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W przypadku projektów składanych w ramach Osi priorytetowej 8. Pomoc techniczna w skład Zespołu Oceniającego wchodzi 3 pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Każdy z członków Zespołu Oceniającego ocenia projekt indywidualnie (samodzielnie) i całościowo. Na etapie oceny merytoryczno-technicznej dopuszcza się możliwość udzielenia przez wnioskodawcę wyjaśnień lub uszczegółowienia informacji zawartych w dokumentacji projektowej poddanej ocenie, zgodnie z rekomendacjami poszczególnych członków Zespołu Oceniającego. Kryteria dostępne – każdy członek Zespołu Oceniającego oceniając projekt pod kątem spełniania kryteriów z grupy B1 określa, czy projekt spełnia czy nie spełnia dane kryterium uzasadniając swoją decyzję dotyczącą każdego kryterium na karcie oceny. **Kryterium dostępne uznaje się za spełnione na zasadzie jednomyślności** tzn. dwa razy „tak” bądź dwa razy „nie” lub dwa razy n/d. Ocenę n/d uznaje się, jako przyznanie oceny „tak”. W przypadku oceny przez jednego eksperta kryterium dostępowego na „tak” lub n/d, a drugiego na „nie” w celu uzyskania jednomyślności powoływany jest ekspert rozstrzygający.

W przypadku złożenia przez wnioskodawcę protestu¹⁶ od negatywnej oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu oraz jego pozytywnego rozpatrzenia przez Departament Rozwoju Regionalnego¹⁷ Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu (dalej: Departament Rozwoju Regionalnego) wniosek zostaje przywrócony do ponownej oceny merytorycznej. Zespół Oceniający jest związany treścią rozstrzygnięcia Departamentu Rozwoju Regionalnego w zakresie środka odwoławczego, z wyłączeniem sytuacji, w której Departament Rozwoju Regionalnego pozytywnie rozpatrzy wniesiony środek odwoławczy, stwierdzając jednocześnie, że Zespół Oceniający dokonujący oceny prawidłowo wskazał przyczynę odrzucenia wniosku o dofinansowanie projektu, lecz zastosował niewłaściwe kryterium, z którego wniosek powinien zostać odrzucony. Ponowną ocenę merytoryczną przeprowadza inny skład Zespołu Oceniającego aniżeli ten, od oceny, którego wnioskodawca złożył protest.

W przypadku kryteriów z grupy B2 i B3 każdy z ekspertów może przyznać do 10 punktów za dane kryterium zgodnie z opisem znajdującym się obok kryterium (tj. przyznając wartości określone dla opcji kryteriów według opracowanej tzw. *Metodologii oceny kryteriów wyboru projektów dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013*). Dla wybranej grupy kryteriów zostały przez Komitet Monitorujący RPO określone także wartości minimalne punktów, które projekt powinien uzyskać dla każdego z tych kryteriów, aby spełnić „minimalną jakość”. Eksperci są zobowiązani do uzasadnienia swojej decyzji dotyczącej oceny każdego kryterium oceny merytorycznej, tj. z grup B.1, B.2, B.3. Eksperci zapisują swoje oceny na indywidualnej karcie ocen i podpisują ją. Sekretarz Zespołu Oceniającego wprowadza oceny do zbiorczego elektronicznego arkusza ocen, dokonuje wydruku i potwierdza zgodność ocen podpisem na wydruku.

W przypadku rozbieżności pomiędzy ocenami dokonanymi przez poszczególnych ekspertów wynoszącej, co najmniej 40% punktów¹⁸ w danym kryterium, projekt poddawany jest ocenie w danym kryterium przez drugiego eksperta z obszaru tematycznego, którego ocena ma charakter rozstrzygający¹⁹. Powyższe ma zastosowanie w przypadku, gdy podkryteria w danym kryterium wzajemnie się wykluczają lub ich łączne spełnienie jest nierealne. W sytuacji, gdy jeden z członków Zespołu Oceniającego przyznał wymagane do spełnienia danego kryterium minimum punktowe, natomiast w wyniku oceny drugiego z członków Zespołu Oceniającego projekt nie uzyskał wymaganego minimum punktowego w danym kryterium, projekt zawsze poddawany jest ocenie w danym kryterium przez eksperta rozstrzygającego.

Ocena eksperta rozstrzygającego nie ma zastosowania w przypadku, gdy dane kryterium nie składa się z podkryteriów albo, gdy łączna liczba punktów w danym kryterium obliczana jest poprzez zsumowanie punktów ze wszystkich podkryteriów składających się na dane kryterium, a różnica między ocenami obu członków Zespołu Oceniającego wyniesie do 4 punktów włącznie w danym kryterium (dotyczy obu przypadków).

¹⁶ Do dnia wejścia w życie nowelizacji ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. poz. 714) środkiem odwończym przysługującym Wnioskodawcy na tzw. etapie przedsadowym procedury odwoławczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 był wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

¹⁷ W związku z przyjęciem nowego Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 17/560/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, z dniem 1 maja 2014 r. nastąpiła zmiana nazwy Departamentu Zarządzania Funduszami i Projektami Unijnymi na Departament Rozwoju Regionalnego.

¹⁸ Porównaniu podlegają punkty przyznane przez obu ekspertów w danym kryterium. W tym celu należy dokonać wyliczenia procentowej różnicy między ocenami obu ekspertów w stosunku do wyższej wartości oceny.

¹⁹ W uzasadnionych sytuacjach (np.: brak możliwości uczestnictwa eksperta z obszaru tematycznego) ekspertem rozstrzygającym może zostać ekspert ds. oceny finansowo-ekonomicznej.

Ekspert rozstrzygający wybierany jest według kolejności z alfabetycznej listy ekspertów przez sekretarza. Ekspert rozstrzygający zobowiązany jest do przedstawienia wyczerpującego (tj. odnoszącego się do przyznanej punktacji) pisemnego uzasadnienia przeprowadzonej oceny w ramach każdego kryterium.

W przypadku potrzeby zasięgnięcia merytorycznej opinii na temat technicznych aspektów ocenianego projektu (z wyłączeniem projektów dotyczących bezpośrednich inwestycji w przedsiębiorstwa tj. Działania 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług, 5.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw i 5.3 Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska), ekspert wnioskuje na piśmie do Dyrektora Departamentu Wdrażania RPO o powołanie niezależnego biegłego do oceny (z listy ekspertów ds. oceny technicznej). Wniosek eksperta zawiera określenie kryteriów oceny, których opinia ma dotyczyć oraz uzasadnienie potrzeby wydania opinii. Wybór niezależnego biegłego do oceny dokonywany jest z listy zatwierdzonej przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w formie decyzji Dyrektora Departamentu Wdrażania RPO. Niezależny biegły do oceny, wydaje opinię na temat spełniania kryteriów oceny merytorycznej dla działania, którego dany wniosek o dofinansowanie projektu dotyczy, wskazanych przez eksperta. Opinia ma charakter doradczy. Ocena biegłego dokonywana jest przy wykorzystaniu Karty Oceny Merytorycznej z zachowaniem zasad dokonywania oceny merytorycznej opisanych w Regulaminie Pracy Zespołów Oceniających. W przypadku wątpliwości eksperta dotyczących opinii biegłego, za pośrednictwem sekretarza zorganizowane zostaje spotkanie w trakcie, którego biegły składa ustne wyjaśnienia w obecności zainteresowanego eksperta. Ze spotkania sporządzany jest protokół. Opinia biegłego dostępna jest wyłącznie dla tego eksperta, który wystąpił z prośbą o jej przygotowanie.

W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca RPO ma możliwość skierowania do zaopiniowania przez biegłych w ramach określonych kryteriów wszystkie projekty przekazane do oceny merytorycznej w ramach danego konkursu. Nadto, w uzasadnionych przypadkach np. ze względu na specyfikę projektów niezależnego biegłego do oceny zastępuje zespół ekspertów (z listy zatwierdzonej przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w formie decyzji Dyrektora Departamentu Wdrażania RPO), a kryteria oceny, których ma dotyczyć opinia wskazuje Departament Wdrażania RPO (z zachowaniem warunków jak dla niezależnych biegłych do oceny).

Wprowadzone do zbiorczego arkusza ocen punkty są uśredniane (średnia arytmetyczna) i dokonywane jest porównanie tychże ocen z minimalnymi wartościami punktów w poszczególnych kryteriach określonych przez Komitet Monitorujący RPO. Projekty, których oceny nie są równe lub większe od ustalonych wartości minimalnych (w każdym z kryteriów) zostają odrzucone, jako nie spełniające „minimalnej jakości”. Zestawienie projektów uznanych za spełniające „minimalną jakość” zostaje przeanalizowane pod kątem alokacji jaka jest niezbędna do ich realizacji.

W przypadku, gdy alokacja przeznaczona na dany konkurs przewyższa lub jest równa wartości dofinansowania projektów, które przeszły do tego etapu wszystkie one zostają skierowane do dofinansowania. Ma to szczególnie zastosowanie w przypadku konkursów otwartych.

W przypadku, gdy alokacja na dany konkurs jest niższa niż wartość dofinansowania projektów, które przeszły do tego etapu dokonywane jest rankingowanie projektów w oparciu o wszystkie kryteria z grupy **B2 i B3**.

Etap rankingowania projektów wykorzystuje metodę z zakresu analizy wielokryterialnej. Uzyskana lista rankingowa pozwala na optymalne wykorzystanie dostępnej alokacji. Dofinansowanie uzyskują projekty o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania, według kolejności na liście rankingowej (podstawowej), nieprzekraczającej alokacji skierowanej na konkurs.

Metoda analizy wielokryterialnej nie ma zastosowania w przypadku, gdy w odpowiedzi na konkurs złożonych zostało mniej niż 100 wniosków o dofinansowanie projektu lub gdy łączna kwota

wnioskowanego dofinansowania nie będzie większa niż alokacja dostępna w danym konkursie²⁰. W przypadku, gdy złożono mniej niż 100 wniosków o dofinansowanie projektu, a łączna kwota dofinansowania będzie większa niż alokacja wówczas stosuje się metodę średniej ważonej. Natomiast w sytuacji, gdy łączna kwota wnioskowanego dofinansowania nie będzie większa niż alokacja dostępna w danym konkursie wówczas wszystkie wnioski o dofinansowanie projektu, które przeszły pozytywnie ocenę merytoryczną zostaną skierowane do dofinansowania.

Po przeprowadzeniu odpowiedniej procedury ustalenia kolejności dofinansowania stworzona lista projektów przedstawiana jest Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego do akceptacji. Niezwłocznie po podjęciu decyzji o dofinansowaniu Instytucja Zarządzająca RPO zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, które otrzymały dofinansowanie.

W związku z kończącym się okresem programowania IZ zastrzega sobie możliwość wprowadzenia zmian w procedurze oceny projektów, w trakcie trwania konkursu, mających na celu usprawnienie lub przyspieszenie procesu oceny projektów. Zmiana procedury oceny projektów zostanie dokonana w *Trybie składania wniosków*, z zastrzeżeniem, że nie może ona działać na niekorzyść Wnioskodawcy.

2.3.3. Lista rezerwowa

W przypadku, gdy pula środków, jakie pozostały po konkursie w danym działaniu oraz danej kategorii wydatkowej przekracza 1 mln zł „lista rezerwowa” nie będzie tworzona. Decyzję dotyczącą przeznaczenia niewykorzystanej kwoty z danego konkursu podejmuje każdorazowo Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W sytuacji, kiedy pula środków, jakie pozostały po konkursie w danym działaniu nie przekracza 1 mln zł, projekty, które przeszły pozytywnie wszystkie etapy oceny i znalazły się na liście rankingowej, ale z powodu braku środków nie otrzymały dofinansowania, umieszczane są na „liście rezerwowej”.

W momencie ogłoszenia konkursu zostaje utworzona rezerwa środków w wysokości 5% alokacji z danego konkursu z przeznaczeniem na tzw. procedurę odwoławczą. W przypadku, gdy wnioskowana wartość dofinansowania projektów z listy projektów przedkładanej Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego do dofinansowania jest niższa niż 95% alokacji z danego konkursu Instytucja Zarządzająca RPO dopuszcza na tym etapie możliwość zwiększenia rezerwy środków o środki w wysokości różnicy między alokacją przeznaczoną na dany konkurs (pomniejszoną już o 5% rezerwy środków), a wartością dofinansowania projektów z listy projektów przedkładanej Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego do dofinansowania.

W przypadku, gdy wniosek o dofinansowanie projektu, w stosunku do którego wniesiono środek odwoławczy na tzw. etapie przedsądowym procedury odwoławczej przewidzianej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz na etapie postępowania przed sądami administracyjnymi (tj. Wojewódzkim Sądem Administracyjnym i Naczelny Sąd Administracyjny), zostanie przywrócony do oceny przed zakończeniem etapu oceny merytorycznej i utworzeniem listy rankingowej, wówczas jest porównywany pod względem otrzymanej punktacji z wszystkimi projektami. Projekty z utworzonej na tej podstawie listy rankingowej otrzymują dofinansowanie do wysokości 95% alokacji założonej na dany konkurs.

²⁰ Zgodnie z treścią uchwały Nr 62/2008 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 z dnia 24 października 2008 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego rankingowania przy pomocy średniej ważonej.

W przypadku, gdy dla projektu umieszczonego na ostatnim miejscu listy rankingowej danego konkursu pozostała do wykorzystania w ramach alokacji kwota nie stanowi pełnej kwoty dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, o jaką ubiegał się wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie projektu, wówczas Instytucja Zarządzająca RPO, po uzyskaniu zgody wnioskodawcy uruchamia dofinansowanie w pozostałej do wykorzystania w ramach alokacji kwoty (z wyłączeniem 5% rezerwy). W przypadku, gdy wnioskodawca nie wyrazi zgody na uruchomienie dofinansowania w niepełnej wnioskowanej kwocie tj. w pozostałej do wykorzystania w ramach alokacji kwoty (z wyłączeniem 5% rezerwy) zostaje umieszczony na pierwszej pozycji listy rezerwowej.

Projekty, które nie otrzymały dofinansowania z powodu braku środków finansowych i znalazły się na liście rezerwowej oraz wszystkie projekty w stosunku, do których wniesiono środek odwoławczy, który to środek został rozpatrzony pozytywnie, lecz wniosek o dofinansowanie projektu został przywrócony do oceny już po zakończeniu etapu oceny merytorycznej, są porównywane ze sobą pod względem otrzymanej punktacji. Na tej podstawie jest uzupełniana lista rezerwowa i dla projektów na niej umieszczonych w pierwszej kolejności uruchamiana jest rezerwa w wysokości 5% alokacji dla danego konkursu.

Projekty, które nie uzyskały dofinansowania ze względu na wyczerpanie środków w ramach alokacji dla danego konkursu pozostają na liście rezerwowej w oczekiwaniu na uruchomienie rezerwy w wysokości 5% alokacji dla danego konkursu oraz tzw. oszczędności powstałych podczas realizacji projektów, które otrzymały dofinansowanie w danym konkursie (np. oszczędności poprzetargowe, odstąpienie beneficjenta od realizacji umowy o dofinansowanie projektu). Jednakże oszczędności powstałe podczas realizacji projektów w pierwszej kolejności uzupełniają dofinansowanie projektu umieszczonego na ostatniej pozycji listy rankingowej w stosunku, do którego uruchomiono niepełne dofinansowanie. Przegląd ewentualnych tzw. oszczędności następować będzie raz na kwartał²¹. Jednakże decyzję dotyczącą przeznaczenia środków pochodzących z tzw. oszczędności dokonuje każdorazowo Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego (z wyłączeniem przypadku uzupełnienia dofinansowania projektu umieszczonego na ostatniej pozycji listy rankingowej w stosunku, do którego uruchomiono niepełne dofinansowanie).

2.3.4. Procedura odwoławcza

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju procedura odwoławcza związana z systemem realizacji programu operacyjnego dotyczy wyłącznie tzw. projektów konkursowych, tj. wyłanianych w wyniku przeprowadzenia konkursu. Informacja o przysługujących wnioskodawcy środkach odwoławczych zawarta jest w ogłoszeniu o konkursie. Informacje otrzymywane przez wnioskodawcę, dotyczące oceny jego wniosku, a także w trakcie trwania procedury odwoławczej, zgodnie z art. 30g ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju nie stanowią decyzji administracyjnej.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (zwanej dalej „ustawą horyzontalną”)²² przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w brzmieniu nadanym ustawą horyzontalną, nie stosuje się do konkursów ogłoszonych przed dniem wejścia w życie ustawy horyzontalnej, tj. przed dniem 20 grudnia 2008 r. W przypadku procedury odwoławczej dla projektów złożonych w odpowiedzi na konkursy ogłoszone przed dniem 20 grudnia 2008 r. wnioskodawca, którego projekt nie został wyłoniony do dofinansowania, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o niewybraniu projektu do dofinansowania może złożyć pisemny protest. Protest rozpatrywany jest przez wojewodę. W przypadku negatywnego rozpatrzenia protestu wnioskodawca

²¹ Z zastrzeżeniem, że nastąpi to tylko w przypadku, gdy Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie zdecydował o przeznaczeniu oszczędności inną uchwałą.

²² Dz. U. Nr 216, poz. 1370.

w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji w tym zakresie, może skierować wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Ministra Rozwoju Regionalnego, który ma miesiąc na jej rozpatrzenie.

W przypadku procedury odwoławczej dla projektów złożonych w odpowiedzi na konkursy ogłoszone po dniu 20 grudnia 2008 r. została ona podzielona na dwa etapy:

- 1) etap przedsądowy, regulowany przez instytucję zarządzającą w systemie realizacji programu operacyjnego,
- 2) etap postępowania przed sądami administracyjnymi, tj. Wojewódzkim Sądem Administracyjnym i Naczelny Sąd Administracyjny.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 w procesie wyboru projektów do dofinansowania w ramach procedury konkursowej zgodnie z art. 30b ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, dopuszcza się złożenie przez wnioskodawcę jednego środka odwoławczego –**protestu**²³.

Protest to zakwestionowanie przez wnioskodawcę negatywnej oceny wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013, poprzez złożenie pisemnego wystąpienia do Instytucji Zarządzającej RPO o przeprowadzenie postępowania dotyczącego ponownej weryfikacji przeprowadzonej oceny pod kątem jej zgodności z kryteriami oceny projektów w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013, zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO, w celu zakwalifikowania projektu do dofinansowania bądź skierowania go do dalszego etapu oceny. Protest może dotyczyć zarzutów co do oceny przeprowadzonej w oparciu o kryteria zarówno o charakterze formalnym, jak i merytorycznym, w związku z czym może być złożony po każdym etapie oceny wniosku o dofinansowanie projektu, po otrzymaniu przez wnioskodawcę informacji o wynikach jego weryfikacji. Nie dopuszcza się możliwości kwestionowania w ramach protestu zasadności samych kryteriów oceny projektów.

W ramach złożonego protestu wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania konkretnego błędu lub naruszenia, które miało wpływ na wynik oceny wraz z uzasadnieniem swojego stanowiska. Wszystkie zarzuty dotyczące danej oceny wniosku muszą zostać ujęte w jednym proteście. W przypadku, gdy zarzut wnioskodawcy dotyczy oceny więcej niż jednego kryterium, w proteście należy wskazać wszystkie te kryteria.

Wnioskodawca może wnieść protest na każdym etapie oceny wniosku o dofinansowanie projektu po otrzymaniu informacji o wynikach jego weryfikacji. Protest należy wnieść w terminie do 14 dni liczonych od dnia otrzymania przez wnioskodawcę pisemnej informacji o negatywnej ocenie jego projektu. **Publikacja wyników poszczególnych etapów oceny wniosków o dofinansowanie na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej RPO nie stanowi przekazania wnioskodawcy pisemnej informacji o wynikach oceny jego projektu, w związku z czym nie jest podstawą do wniesienia protestu.** 14 – dniowy termin na wniesienie protestu należy uznać za zachowany, jeżeli przed jego upływem protest:

- wpłynął do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu (na adres: Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń),

²³ Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 19 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. poz. 714) Minister Rozwoju Regionalnego ogłosi w drodze komunikatu listę programów operacyjnych na lata 2007-2013, w ramach, których przysługuje protest albo protest i odwołanie, a także informację o instytucjach właściwych do rozpatrzenia środków odwoławczych.

- został nadany w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego (analogicznie przez kuriera), w takim przypadku o dochowaniu terminu decyduje data stempla pocztowego (lub dowodu nadania).

Protest nie podlega rozpatrzeniu, jeżeli pomimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w art. 30a ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, został wniesiony:

- po terminie,
 - do niewłaściwej instytucji,
 - przez podmiot inny niż wskazany w art. 29 ust. 2 pkt 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
 - bez spełnienia wymogów określonych w art. 30b ust. 6 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- o czym Instytucja Zarządzająca RPO informuje wnioskodawcę na piśmie.

Instytucja Zarządzająca RPO pozostawi protest bez rozpatrzenia również w przypadku, gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej alokacja na realizację działania lub priorytetu zostanie wyczerpana, o czym poinformuje wnioskodawcę na piśmie pouczając jednocześnie o możliwości wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy.

Przez **negatywną ocenę projektu** należy rozumieć taką ocenę (lub dany jej etap) w zakresie spełniania przez projekt kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO, w ramach której:

- projekt nie uzyskał minimum punktowego lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów na skutek, czego nie może być zakwalifikowany do dofinansowania lub skierowany do kolejnego etapu oceny,
- projekt uzyskał minimum punktowe lub spełnił kryteria wyboru projektów, umożliwiające zakwalifikowanie go do dofinansowania, jednak dofinansowanie nie jest możliwe z uwagi na wyczerpanie w ramach konkursu przeznaczonych na ten cel środków. W tym przypadku wyczerpanie w ramach konkursu środków nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia środka odwoławczego. Przy czym:

1) umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana w odniesieniu do projektu, który pozytywnie przeszedł wszystkie etapy oceny i został zakwalifikowany do dofinansowania, oraz którego dofinansowanie jest możliwe w ramach dostępnej alokacji przewidzianej na dany konkurs w ramach poszczególnych działań i Osi priorytetowych RPO WK-P na lata 2007-2013,

2) Instytucja Zarządzająca RPO pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach oceny jego projektu – pismo informujące o wyniku oceny otrzymują zarówno wnioskodawcy, których projekty uzyskały pozytywny wynik oceny i mogą być zakwalifikowane do dofinansowania, wnioskodawcy których projekty uzyskały pozytywny wynik oceny, ale nie mogą być zakwalifikowane do dofinansowania z uwagi na wyczerpanie dostępnej alokacji przewidzianej na dany konkurs, jak również ci, których projekty uzyskały negatywną ocenę i tym samym nie mogą być zakwalifikowane do dofinansowania. Informacja ta powinna zawierać uzasadnienie oceny, a w przypadku, gdy ocena jest negatywna - także pouczenie o możliwości wniesienia protestu,

3) wnioskodawca po otrzymaniu informacji, o której mowa w pkt. 2, a więc o wyniku oceny jego projektu (pozytywnej albo negatywnej), może w przypadku, jeżeli wynik tej oceny jest negatywny, a więc nie daje możliwości zakwalifikowania projektu do dofinansowania, złożyć protest.

Aby projekt mógł uzyskać dofinansowanie, muszą być spełnione łącznie następujące warunki dotyczące:

- 1) pozytywnej oceny projektu na każdym etapie i zakwalifikowania do dofinansowania,
- 2) możliwości dofinansowania projektu w ramach dostępnej alokacji.

Instytucją odpowiedzialną za rozpatrzenie protestu jest Instytucja Zarządzająca RPO – Departament Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

Protest jest rozpatrywany przez Instytucję Zarządzającą RPO w terminie nie dłuższym niż 70 dni od dnia otrzymania przez Instytucję Zarządzającą RPO prawidłowo wniesionego protestu. W uzasadnionych przypadkach termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, o czym wnioskodawca jest informowany pisemnie. Termin rozstrzygnięcia protestu nie może przekroczyć łącznie 90 dni. Podczas rozpatrywania protestu Instytucja Zarządzająca RPO jest związana zakresem protestu – weryfikuje poprawność przeprowadzonej oceny jedynie w zakresie tego kryterium lub kryteriów oceny, które zostały wskazane w proteście.

Protest jest rozpatrywany wyłącznie w oparciu o dokumentację projektową złożoną do konkursu oraz uzupełnioną w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie projektu w ramach tego konkursu. Podczas rozpatrywania protestu nie będą brane pod uwagę inne dokumenty, które wcześniej nie zostały dostarczone przez wnioskodawcę w ramach procedury naboru i oceny wniosku. W przypadku, gdy Instytucja Zarządzająca RPO, rozpatrując protest poweźmie wątpliwości do materiału na podstawie, którego rozpatruje protest może wystąpić do wnioskodawcy o wyjaśnienie/uzupełnienie dokumentacji niezbędnej do rozpatrzenia sprawy.

W przypadku tak pozytywnego, jak i negatywnego rozpatrzenia protestu Instytucja Zarządzająca RPO wydaje rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem swojej decyzji zawierającym wskazanie, z jakich powodów protest jest/nie jest zasadny i w związku z tym musi/nie może być uwzględniony, a w związku z tym podtrzymuje/nie podtrzymuje decyzji o odrzuceniu projektu.

W przypadku wniesienia środka odwoławczego od negatywnej oceny merytorycznej projektu, którego wnioskodawcą jest podmiot będący przedsiębiorcą ubiegającym się o dofinansowanie projektu dotyczącego bezpośrednich inwestycji w przedsiębiorstwo (Działania 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług, 5.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw i 5.3 Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska), Instytucja Zarządzająca RPO informuje o możliwości zapoznania się z projektem rozstrzygnięcia protestu, przed upływem terminu na wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie protestu, tzw. **obserwatora procedury odwoławczej**, tj. osobę wskazaną przez członków Komitetu Monitorującego RPO reprezentujących partnerów społecznych i gospodarczych.

Instytucja Zarządzająca RPO wystąpi do członków Komitetu Monitorującego RPO reprezentujących partnerów społecznych i gospodarczych z prośbą o wskazanie trzech osób reprezentujących danego partnera społecznego i gospodarczego, jako obserwatora procedury odwoławczej w celu stworzenia listy obserwatorów procedury odwoławczej²⁴. Instytucja Zarządzająca RPO kontaktuje się z obserwatorami procedury odwoławczej w formie elektronicznej za pomocą narzędzi internetowych. Każdy obserwator procedury odwoławczej przed przystąpieniem do pełnienia niniejszej funkcji zobowiązany jest do podpisania deklaracji poufności i bezstronności.

Instytucja Zarządzająca RPO WK-P wydając rozstrzygnięcie o uwzględnieniu/ nie uwzględnieniu protestu bierze przy rozstrzyganiu pod uwagę stanowisko zajęte przez obserwatora procedury odwoławczej. Obserwator procedury odwoławczej może w terminie 7 dni wypowiedzieć się na piśmie w kwestii zaproponowanego przez Instytucję Zarządzającą RPO WK-P rozstrzygnięcia w zakresie rozpatrzenia protestu. Zajęcie stanowiska przez obserwatora procedury odwoławczej winno zawierać uzasadnienie stanowiska, zawierające wskazanie, z jakich powodów zaproponowane przez Instytucję Zarządzającą RPO WK-P rozstrzygnięcie jest/nie jest prawidłowe (nieprawidłowości w przeprowadzonej ocenie) i złożony protest jest/nie jest zasadny. Stanowisko zajęte przez obserwatora procedury odwoławczej nie jest dla Instytucji Zarządzającej RPO WK-P wiążące.

²⁴ Obserwatorem procedury odwoławczej może być członek Komitetu Monitorującego RPO reprezentujący partnerów społecznych i gospodarczych lub osoba wskazana przez członka Komitetu Monitorującego RPO reprezentującego partnerów społecznych i gospodarczych.

W przypadku negatywnego rozstrzygnięcia protestu wnioskodawca ma możliwość wniesienia skargi bezpośrednio do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy. W przypadku uwzględnienia skargi przez sąd administracyjny Instytucja Zarządzająca RPO WK-P albo uznaje słuszność orzeczenia i przekazuje projekt do ponownej oceny, albo nie uznaje słuszności orzeczenia i wnosi skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Od wyroku sądu administracyjnego także wnioskodawca może w przypadku negatywnego dla niego orzeczenia wnieść skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego, którego rozstrzygnięcie kończy procedurę odwoławczą.

W sytuacji, gdy podstawę wniesienia skargi przez wnioskodawcę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy stanowi pozostawienie protestu bez rozpatrzenia z uwagi na wyczerpanie alokacji na realizację działania lub priorytetu wówczas w przypadku uwzględnienia skargi jedynym uprawnieniem sądu będzie stwierdzenie, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, ale bez możliwości przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Prawomocne rozstrzygnięcie sądu administracyjnego, polegające na oddaleniu skargi, odrzuceniu skargi lub pozostawieniu skargi bez rozpatrzenia, kończy procedurę odwoławczą oraz procedurę wyboru projektu. Kopie orzeczeń sądów administracyjnych są niezwłocznie przekazywane do Departamentu Wdrażania RPO, który bez zbędnej zwłoki dokonuje ponownej oceny wniosku o dofinansowanie projektu mając na uwadze treść orzeczenia sądu administracyjnego.

W przypadku, gdy środek odwoławczy został rozstrzygnięty pozytywnie (na etapie procedury odwoławczej przedsądowej – protest, na etapie procedury odwoławczej sądowej – skarga administracyjna) wniosek o dofinansowanie projektu kierowany jest do ponownej oceny w zakresie dotyczącym kryteriów oceny projektów stanowiących przedmiot rozstrzygniętego środka odwoławczego (wcześniej już ocenionych), zgodnie z procedurą wyboru projektów w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013. W przypadku ponownej oceny dotyczącej etapu oceny formalnej Departament Wdrażania RPO, odpowiedzialny za jej przeprowadzenie, jest związany treścią rozstrzygnięcia w zakresie środka odwoławczego. W przypadku, gdy projekt został odrzucony po ocenie formalnej ze względu na niespełnienie podstawowych kryteriów formalnych - dopuszczających, a w wyniku pozytywnego rozpatrzenia sprawy środka odwoławczego został przywrócony do oceny, ponowna ocena projektu dotyczy kolejnego etapu oceny. W przypadku ponownej oceny dotyczącej etapu oceny merytorycznej Zespół Oceniający jest związany treścią rozstrzygnięcia w zakresie środka odwoławczego, z wyłączeniem sytuacji, w której instytucja odwoławcza pozytywnie rozpatrzy wniesiony środek odwoławczy, stwierdzając jednocześnie, że Zespół Oceniający dokonujący oceny prawidłowo wskazał przyczynę odrzucenia wniosku o dofinansowanie projektu, lecz zastosował niewłaściwe kryterium, z którego wniosek powinien zostać odrzucony. W takim przypadku związanie organu dokonującego ponownej oceny wynikiem procedury odwoławczej byłoby nieuzasadnione. Regulacja ta ma zagwarantować, iż przyszłe postępowanie w przedmiocie ponownego rozpoznania sprawy nie zostanie dotknięte błędami, popełnionymi wcześniej.

3. Załączniki

Lista **obowiązujących kryteriów dotyczących oceny projektów** przyjętych właściwymi uchwałami Komitetu Monitorującego RPO zawarta jest w Załączniku V do Uszczegółowienia RPO. Dokument ten można pobrać ze strony internetowej www.mojregion.eu.

Aneks nr 1

Metodologia oceny merytorycznej

Wstęp

Wielokryterialne podejmowanie decyzji (nazwa używana przez szkołę amerykańską) lub analiza wielokryterialna (jak określa ją szkoła francuska) polega na rozpatrywaniu kilku funkcji kryterium, tzn., że warianty decyzyjne oceniane są z różnych punktów widzenia przez spójną rodzinę kryteriów. Wariant decyzyjny „a” jest reprezentacją możliwej składowej decyzji globalnej (końcowej), która przy uwzględnieniu stanu zaawansowania procesu decyzyjnego może być rozważana niezależnie i może służyć jako punkt przyłożenia wspomaganie decyzji. Wariant decyzyjny nazywamy globalnym, jeśli jego zastosowanie wyklucza każdy inny wariant wprowadzony do modelu, w przeciwnym przypadku jest to wariant cząstkowy. Odpowiednio grupując warianty cząstkowe można utworzyć konfiguracje wzajemnie się wykluczające. Utożsamienie ich z nowymi wariantami decyzyjnymi stanowi przejście od koncepcji cząstkowej do globalnej²⁵.

Proces wielokryterialnego wspomaganie decyzji

W skład procesu wielokryterialnego wspomaganie wyboru projektów ubiegających się o środki z funduszy Unii Europejskiej wchodzi następujące elementy:

1. Identyfikacja uczestników procesu decyzyjnego;
2. Wybór kryteriów;
3. Określenie wag dla kryteriów;
4. Skonstruowanie tablicy ocen projektów biorących udział w konkursie;
5. Określenie progów: obojętności, preferencji oraz veta dla każdego z kryteriów;
6. Rankingowanie;
7. Podjęcie ostatecznej decyzji.

Ad 1. Identyfikacja uczestników procesu decyzyjnego

Uczestnicy procesu decyzyjnego określonego jako ocena merytoryczna projektów i wybór projektów najlepszych do dofinansowania to:

Uczestnik procesu	Rola i zadania uczestnika procesu
Wnioskodawca	- przygotowanie dokumentacji projektowej, - określenie potrzeb w zakresie dofinansowania, - argumentowanie;
Instytucja Zarządzająca RPO	- zdefiniowanie celów Regionalnego Programu Operacyjnego, - proponowanie kryteriów ocen, - zdefiniowanie systemu oceniania, - decyzja „ostateczna” o udzieleniu dofinansowania;
Komitet Monitorujący RPO	- przyjęcie kryteriów ocen, - monitorowanie wyników ocen, - uwzględnianie „nowych” kryteriów;
Zespół Oceniający	
Ekspert nr 1	- ocena zgodnie z kryteriami – szczególnie w przypadku kryteriów trudno skalowalnych wraz z uzasadnieniem do poszczególnych kryteriów, - zindywidualizowane podejście związane z posiadaną wiedzą i doświadczeniem, - wpływ środowiska;
Ekspert nr 2 (może	- ocena zgodnie z kryteriami – szczególnie w przypadku kryteriów trudno

²⁵ B. Roy, „Wielokryterialne wspomaganie decyzji” WNT Warszawa 1990, str. 55.

pełnić rolę eksperta tzw. rozstrzygającego)	skalowalnych wraz z uzasadnieniem do poszczególnych kryteriów, - zindywidualizowane podejście związane z posiadaną wiedzą i doświadczeniem - wpływ środowiska; Ekspert tzw. rozstrzygający powoływany jest w przypadku rozbieżności ocen wynoszącej, co najmniej 40% punktów w danym kryterium, w celu dokonania dodatkowej oceny projektu.
Niezależny biegły do oceny (wydawania opinii)	Powoływany jest w przypadku wątpliwości dotyczących oceny projektu w celu wydania merytorycznej opinii (z listy ekspertów ds. oceny technicznej). Opinia biegłego ma charakter doradczy i nie jest wiążąca dla oceny eksperta. - ocena zgodnie z kryteriami – szczególnie w przypadku kryteriów trudno skalowalnych wraz z uzasadnieniem poszczególnych kryteriów, - zindywidualizowane podejście związane z posiadaną wiedzą i doświadczeniem, - wpływ środowiska;
Sekretarz Zespołu Oceniającego	- wsparcie dla ekspertów, - zapewnia sprawną organizację pracy Zespołu Oceniającego – informowanie.

Ad 2. Wybór kryteriów

Zgodnie z art. 65 Rozporządzenia 1083/2006 Komitet Monitorujący RPO analizuje i zatwierdza kryteria wyboru finansowanych operacji w terminie sześciu miesięcy od zatwierdzenia programu operacyjnego i zatwierdza wszelkie zmiany tych kryteriów zgodnie z potrzebami programowania. Kryteria dla wyboru projektów do dofinansowania w ramach RPO WK-P zawarte są w Załączniku nr V do Uszczegółowienia RPO. Instytucja Zarządzająca RPO zapewnia, iż projekty są wybierane do dofinansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do programu operacyjnego oraz, że spełniają one mające zastosowanie zasady wspólnotowe i krajowe przez cały okres ich realizacji (art. 60 pkt a) Rozporządzenia 1083/2006).

Kryteria przyjęte przez Komitet Monitorujący RPO zostały ustrukturyzowane w następujący sposób. Podstawę stanowią *Kryteria horyzontalne* dotyczące wszystkich działań i poddziałań określonych w Uszczegółowieniu RPO. Poza tym dla poszczególnych działań i poddziałań zostały zdefiniowane *kryteria specyficzne*.

Ad 3. Określenie wag dla kryteriów

Komitet Monitorujący RPO przyjmuje w drodze uchwały także wagi dla poszczególnych kryteriów. W celu usprawnienia prac Komitet Monitorujący RPO w tym zakresie powołana została grupa robocza, której celem jest określenie ważności poszczególnych kryteriów. Dokonane będzie to na dwóch poziomach:

- 1) kryteria dla danego działania (poddziałania) podzielone zostaną na trzy grupy: kryteria ważne (A), mniej ważne (B) i najmniej ważne (C),
- 2) kolejnym krokiem jest określenie ważności konkretnego kryterium w danej grupie, tj. określenie wartości od 1 do (liczba kryteriów w grupie), gdzie 1 oznacza kryterium najważniejsze.

Następnym etapem jest porównanie kryteriów parami.

Wartości wag dla poszczególnych kryteriów uzyskujemy przy pomocy metody Saaty'ego²⁶. Na jej podstawie każdemu kryterium c_i przyporządkowana zostanie znormalizowana ocena końcowa w_i ,

²⁶ Zob. T.L. Saaty, *The Analytic Hierarchy Process*, McGraw-Hill, New York 1980.

interpretowana jako użyteczność i -tego kryterium. Porównań kryteriów parami dokonujemy w oparciu o dziewięciostopniową skalę zamieszczoną poniżej w Tabeli 1.

Tabela 1. Oceny liczbowe i werbalne

Ocena liczbową	Ocena werbalna
1	Porównywane kryteria są równoważne
2	Wahanie pomiędzy równoważnością i niewielką przewagą pierwszego z porównywanych kryteriów nad drugim
3	Niewielka przewaga kryterium pierwszego nad drugim
4	Wahanie pomiędzy niewielką przewagą i dużą przewagą pierwszego z kryteriów nad drugim
5	Duża przewaga kryterium pierwszego nad drugim
6	Wahanie pomiędzy dużą przewagą a bardzo dużą przewagą pierwszego z kryteriów nad drugim
7	Bardzo duża przewaga kryterium pierwszego nad drugim
8	Wahanie pomiędzy bardzo dużą przewagą i ogromną (krytyczną) przewagą pierwszego z porównywanych kryteriów nad drugim
9	Ogromna (krytyczna) przewaga kryterium pierwszego nad drugim
Odwrotności powyższych liczb	Jeśli kryterium i porównywanemu z kryterium j przyporządkowana zostaje jedna z wymienionych wyżej niezerowych ocen liczbowych, to kryterium j porównywanemu z kryterium i przyporządkowywana jest odwrotność tej liczby

Źródło: T.L. Saaty, *The Analytic Hierarchy and Analytic Network Process for the Measurement of Intangible Criteria and for Decision-Making*, [w:] *Multiple Criteria Decision Analysis: State of the Art Surveys*, J. Figueira, S. Greco, M. Ehrgott [red.], Springer, New York 2005, s. 356.

Oceny liczbowe wpisujemy do Tabeli 2 konstruując w ten sposób macierz K porównań kryteriów parami. Dokonujemy tego w następujący sposób:

- jeśli uważamy, że przewaga kryterium nr 1 nad kryterium nr 2 jest bardzo duża, to wpisujemy liczbę 7 w pierwszym wierszu i trzeciej kolumnie (niebieska) Tabeli nr 2.
- jeśli natomiast uważamy, że to przewaga kryterium nr 2 nad kryterium nr 1 jest bardzo duża, to w pierwszym wierszu i trzeciej kolumnie (niebieska) Tabeli nr 2 wpisujemy $1/7$ (odwrotność liczby 7).

Tabela 2. Macierz K porównań kryteriów parami

	Kryterium 1	Kryterium 2	Kryterium n
Kryterium 1	1	7	k_{1n}
Kryterium 2	$1/7$	1	k_{2n}
...	1
...	1	...
Kryterium n	$1/k_{1n}$	$1/k_{2n}$	1

Macierz K porównań kryteriów parami musi być macierzą proporcjonalną. Jeżeli zatem porównując

dwa kryteria przyporządkowaliśmy temu porównaniu jakąś ocenę, to porównując te same kryteria w odwrotnej kolejności przypisujemy temu porównaniu ocenę będącą odwrotnością oceny poprzedniego porównania.

Macierz K porównań kryteriów parami nie musi być natomiast spójna tzn. jeśli np. przewaga kryterium nr 1 w stosunku do kryterium nr 4 zostanie uznana za bardzo dużą i oceniona na 7, a z kolei kryteria nr 4 i 5 zostaną uznane za równoważne, to nie oznacza to wcale, że przewaga kryterium nr 1 w stosunku do kryterium nr 5 musi również zostać uznana za bardzo dużą i oceniona na 7 (choć oczywiście może tak być).

Porównania kryteriów parami są od siebie niezależne, w związku z czym występowanie niespójności jest dopuszczalne.

Postępowanie w metodzie Saaty’ego przebiega w następujący sposób:

Krok 1:

W każdej kolumnie macierzy K porównań kryteriów sumujemy oceny k_{ij} obliczając:

$$\sigma_j = \sum_{i=1}^n k_{ij}$$

Krok 2:

Budujemy znormalizowaną macierz $W = [\varphi_{ij}]$ $i, j = 1, \dots, n$, której elementy w kolumnie j powstały

przez podzielenie k_{ij} przez σ_j :

$$\varphi_{ij} = \frac{k_{ij}}{\sigma_j}$$

Krok 3:

Obliczamy przybliżony wektor w , którego składowe są średnimi arytmetycznymi z elementów wierszy

macierzy znormalizowanej:

$$w_i = \frac{1}{n} \left(\sum_{j=1}^n \varphi_{ij} \right)$$

Otrzymany w ten sposób wektor w jest wektorem wag kryteriów dla rozpatrywanego problemu decyzyjnego.

Wektor ten pozwala w sposób czytelny dla każdego wskazać kolejność ważności kryteriów.

Ad 4. Skonstruowanie tablicy ocen projektów biorących udział w konkursie.

Członkowie Zespołu Oceniającego dokonują oceny projektu w oparciu o zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO kryteria. Wypełniają tabelę ocen, w której wpisują ocenę (wartość liczbowa od 0 do 10 – dopuszcza się wartości do jednego miejsca po przecinku) wraz z uzasadnieniem dla każdego z kryteriów. Oceny te są wprowadzane do programu obliczeniowego przez sekretarza zespołu oceniającego. Sekretarz drukuje arkusz ocen i podpisuje.

Ad 5. Określenie progów: obojętności, preferencji oraz veta dla każdego z kryteriów

Do budowy modelu preferencji decydenta wykorzystana zostanie koncepcja progów obojętności, preferencji oraz veta. Progi te powinny zostać określone przez decydenta dla każdego kryterium oddzielnie. Progi te określa także Komitet Monitorujący RPO.

Próg równoważności – maksymalna różnica pomiędzy ocenami dwóch projektów, przy której nie można jeszcze stwierdzić, że jeden z projektów jest lepszy (pod względem danego kryterium), w związku, z czym projekty te będą traktowane jako równoważne (z punktu widzenia danego kryterium). Jeśli przykładowo dla kryterium nr 3 określimy wartość progu równoważności jako 1, będzie to oznaczać, że projekty które uzyskają na przykład 5 i 6 punktów zostaną uznane za równoważne.

Próg preferencji – minimalna różnica pomiędzy ocenami dwóch projektów, po przekroczeniu, której nie istnieją już żadne wątpliwości, że jeden z nich jest lepszy (pod względem danego kryterium); oznacza to, że jeden z projektów zostanie uznany za lepszy od drugiego (z punktu widzenia danego kryterium) jeśli jego przewaga punktowa będzie wyższa od progu preferencji.

Jeśli na przykład dla kryterium nr 6 określimy wartość progu preferencji na 5, będzie to oznaczać, że dopiero projekt, który uzyska 8 punktów zostanie uznany za lepszy od tego, który uzyskał 2 punkty.

Próg veta – minimalna różnica pomiędzy ocenami dwóch projektów dla danego kryterium, po przekroczeniu której wykluczone jest uznanie ocenionego niżej wariantu za ogólnie lepszy od tego ocenionego pod względem danego kryterium wyżej nawet jeśli zostanie on uznany za zdecydowanie lepszy od drugiego pod względem wszystkich innych kryteriów.

Jeśli na przykład dla kryterium nr 8 określimy wartość progu veta na 7, będzie to oznaczało, że projekt, który uzyskał 8 punktów mniej od innego nie będzie mógł zostać uznany za ogólnie lepszy nawet wtedy, gdy będzie uznany za dużo lepszy pod względem wszystkich innych kryteriów.

Tabela 3. Model preferencji

Nr	Kryteria	Próg równoważności (q)	Próg preferencji (p)	Próg veta (v)
1	Kryterium nr 1			
2	Kryterium nr 2			
...	...			
...	...			
n	Kryterium n			

W oparciu o koncepcję progów równoważności i preferencji definiuje się pseudokryterium. Jest to taka funkcja kryterialna g , z którą związane są dwie funkcje progowe $q_g [g(a)]$ i $p_g [g(a)]$ spełniające zależności²⁷:

$$\forall a, b \in A \quad \frac{q_g [g(a)] - q_g [g(b)]}{g(a) - g(b)} \geq -1 \quad ; \quad \frac{p_g [g(a)] - p_g [g(b)]}{g(a) - g(b)} \geq -1$$

$$\forall a, b \in A \quad g(a) \geq g(b) \Rightarrow \left\{ \begin{array}{ll} aI_g b & \text{gdy} \quad g(a) - g(b) \leq q_g [g(a)] \\ aQ_g b & \text{gdy} \quad q_g [g(a)] < g(a) - g(b) \leq p_g [g(a)] \\ aP_g b & \text{gdy} \quad g(a) - g(b) > p_g [g(a)] \end{array} \right\}$$

gdzie:

$g(a)$ oraz $g(b)$ to odpowiednio oceny projektów a i b z punktu widzenia kryterium g ;

$q_g [g(a)]$ - próg równoważności (funkcja przyjmująca wartości rzeczywiste zdefiniowana na zbiorze wartości $g(a)$; może przyjmować wartość stałą);

$p_g [g(a)]$ - próg preferencji (funkcja przyjmująca wartości rzeczywiste zdefiniowana na zbiorze wartości $g(a)$; może przyjmować wartość stałą);

²⁷ B. Roy, *Wielokryterialne wspomaganie decyzji*, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Warszawa 1990, s 196.

I_g - relacja równoważności (odpowiada istnieniu wyraźnych przesłanek uzasadniających równoważność dwóch projektów z punktu widzenia kryterium g);

P_g - relacja silnej preferencji (odpowiada istnieniu wyraźnych przesłanek uzasadniających znaczącą preferencję jednego z dwóch projektów z punktu widzenia kryterium g);

Q_g - relacja słabej preferencji (odpowiada istnieniu wyraźnych przesłanek, które osłabiają silną preferencję jednego z dwóch projektów z punktu widzenia kryterium g, przy czym przesłanki te są niewystarczające, by na ich podstawie wnioskować o równoważności obu projektów lub silnej preferencji drugiego z nich).

W związku z powyższym wyróżniamy następujące sytuacje preferencyjne:

Silna preferencja projektu a w stosunku do projektu b:

$$a P b \Leftrightarrow g(a) > g(b) + p_g[g(a)]$$

Silna preferencja projektu b w stosunku do projektu a:

$$b P a \Leftrightarrow g(b) > g(a) + p_g[g(b)]$$

Słaba preferencja projektu a w stosunku do projektu b:

$$a Q b \Leftrightarrow q_g[g(a)] < g(a) - g(b) \leq p_g[g(a)]$$

Słaba preferencja projektu b w stosunku do projektu a:

$$b Q a \Leftrightarrow q_g[g(b)] < g(b) - g(a) \leq p_g[g(b)]$$

Brak preferencji (równoważność obu rozpatrywanych projektów) - w pozostałych przypadkach.

Ad 6. Rankingowanie

Metody z rodziny PROMETHEE należą do klasy metod przewyższania opartych na metodologii zaproponowanej przez B. Roy'a²⁸.

Metoda ta składa się z dwóch faz: konstrukcji relacji przewyższania na zbiorze A i wykorzystania tych relacji do rozwiązania problemu wielokryterialnego zdefiniowanego jak powyżej. W pierwszej fazie określa się wartości relacji przewyższania na podstawie uogólnionego kryterium: definiowany jest indeks preferencji oraz otrzymywane wartościowe uporządkowanie graficzne, prezentujące preferencje decydenta względem kolejnych par wariantów decyzyjnych ze zbioru A. Wykorzystanie relacji przewyższania jest realizowane poprzez rozważenie dla każdego wariantu decyzyjnego przepływów dominacji. Decydentowi proponowany jest częściowy porządek (PROMETHEE I) lub całkowity porządek (PROMETHEE II) na zbiorze możliwych wariantów²⁹.

Procedura rozpoczyna się od wyznaczenia współczynników zgodności dla każdej pary projektów. Są one obliczane w następujący sposób:

$$c(a, b) = \frac{\sum_{j=1}^n w_j c_j(a, b)}{\sum_{j=1}^n w_j},$$

²⁸Twórcą metody PROMETHEE jest J.P. Brans, który po raz pierwszy opublikował ją w 1982 r. w 'L'ingénierie de la décision. Elaboration d'instruments d'aide à la décision. Méthode PROMETHEE', Université Laval, Québec Canada.

²⁹ Metody PROMETHEE I oraz PROMETHEE II zostały opracowane przez J.P. Bransa. Zob. J.P. Brans, *L'ingenierie de la decision; Elaboration d'instruments d'aide a la decision. La methode PROMETHEE*, [w:] *L'aide a la decision: Nature, Instruments et Perspectives d'Avenir*, R. Nadeau, M. Landry [red.], Presses de l'Universite Laval, Quebec, Canada 1982, ss. 183-213.

gdzie:

w_j – współczynnik określający wagę kryterium j ,

$c_j(a, b)$ – wskaźnik zgodności dla kryterium j , obliczany w następujący sposób:

$$c_j(a, b) = \left\{ \begin{array}{ll} 1 & \text{gdy } g_j(a) > g_j(b) + p_j[g_j(a)] \\ 0 & \text{gdy } g_j(a) \leq g_j(b) + q_j[g_j(a)] \\ \frac{g_j(a) - q_j[g_j(a)] - g_j(b)}{p_j[g_j(a)] - q_j[g_j(a)]} w & \text{innych przypadkach} \end{array} \right\}$$

Wskaźniki zgodności mogą zatem przyjmować wartości z przedziału $[0, 1]$.

Kolejnym krokiem jest obliczenie dla każdej pary projektów wskaźników niezgodności (również przyjmujących wartości z przedziału $[0, 1]$):

$$d_j(a, b) = \left\{ \begin{array}{ll} 1 & \text{gdy } g_j(b) > g_j(a) + v_j[g_j(a)] \\ 0 & \text{gdy } g_j(b) \leq g_j(a) + p_j[g_j(a)] \\ \frac{g_j(b) - g_j(a) - p_j[g_j(a)]}{v_j[g_j(a)] - p_j[g_j(a)]} w & \text{innym przypadku} \end{array} \right\},$$

gdzie:

$d_j(a, b)$ – wskaźnik niezgodności dla kryterium j ;

$v_g[g(a)]$ – próg veta (funkcja przyjmująca wartości rzeczywiste zdefiniowana na zbiorze wartości $g(a)$; może przyjmować wartość stałą).

Następnie obliczamy współczynniki wiarygodności:

$$r(a, b) = \left\{ \begin{array}{ll} c(a, b) & \text{gdy } J = \{j : d_j(a, b) > c(a, b)\} = \emptyset \\ c(a, b) \prod_{j \in J} \frac{1 - d_j(a, b)}{1 - c(a, b)} & \text{gdy } J \neq \emptyset \end{array} \right\}$$

Współczynnik wiarygodności jest co najwyżej równy wartości współczynnika zgodności $c(a, b)$ w sytuacji gdy nie ma opozycji i jest tym mniejszy im jest ona silniejsza; w szczególności gdy istnieje

kryterium, które stawia veto ($d_j(a, b) = 1$), to współczynnik wiarygodności wynosi 0.

Rezultatem powyższych obliczeń jest macierz współczynników wiarygodności.

Tabela 4. Macierz współczynników wiarygodności

	Projekt a	Projekt b	Projekt n
Projekt a	0	r_{ab}	r_{an}
Projekt b	r_{ba}	0	r_{bn}
...	0
...	0	...
Projekt n	r_{na}	r_{nb}	0

W kolejnym kroku określamy wartość przepływu netto dla każdego projektu:

$$\Phi(a) = \Phi^+(a) - \Phi^-(a)$$

gdzie:

$$\Phi^+(a) = \sum_{b \in A} r(a, b)$$

$$\Phi^-(a) = \sum_{b \in A} r(b, a)$$

Finałowy ranking projektów otrzymujemy porządkując malejąco obliczone przepływy netto. Projekt a jest zatem lepszy od projektu b jeśli $\Phi(a) > \Phi(b)$, natomiast jeśli $\Phi(a) = \Phi(b)$ to znaczy, że projekty są równoważne.

Tabela 5. Lista rankingowa projektów

Projekt	Φ
Projekt a	$\Phi(a)$
Projekt b	$\Phi(b)$
...	...
...	...
Projekt n	$\Phi(n)$

Ad 7. Podjęcie ostatecznej decyzji.

Po przeprowadzeniu odpowiedniej procedury ustalenia kolejności dofinansowania stworzona lista projektów przedstawiana jest Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego do akceptacji.